

SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Bosanski, hrvatski i srpski jezik				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija književnog jezika 2				
Šifra/kod	FILBHS 345	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	1.	Semestar	6.	NPP 2019/2020	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027. 2027/2028.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Prof. dr. Lejla Nakaš			
	Kontakt podaci	Kabinet: 180 E-mail: lejla.nakas@ff.unsa.ba Telefon: 033253100	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Saradnik/ca	Ime i prezime	Belmin Šabić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 178 E-mail: belmin.sabic@ff.unsa.ba Telefon: 033253100	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja2, seminar1, vježbe 1; PN 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje s književnojezičkim tokovima, s književnojezičkim manirima i koinama od 16. stoljeća do kraja austrougarskog razdoblja.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Student će se upoznati s jezičkim i stilskim vrijednostima starih tekstova, s prvim primjerima literarne norme, sa standardizacijskim procesima u vrijeme ilirskoga pokreta i s prvim normativnim priručnicima.				
SDG (cilj održivog razvoja)	Kvalitetno obrazovanje				
Ishodi učenja	Nakon odslušanih predavanja i obavljenih vježbi studenti će biti sposobni za filološku analizu i interpretaciju starih tekstova.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pisani jezik od kraja XV do druge polovine XIX vijeka (osmansko doba) - orijentalni utjecaj: prestižna književna koine i njen utjecaj na izraz na narodnom jeziku – alhamijado izraz- pisma Isa bin Ishak-bega, Sinan-bega Borovnića, Skender-paše – nastavak

	srednjovjekovne tradicije u diplomatskom jeziku, kontinuitet te tradicije u krajiškim pismima - stećak Ahmeta i Hasana, stećak Mahmuta Brankovića – nastavak tradicije natpisa u kamenu
2.	Portina slavenska kancelarija. Četverojezični rječnik arapsko-perzijsko-grčko-slavenski. Hrvatsko-bosanska ćirilična korespondencija 16-18. stoljeća. - osnovne odlike grafije krajiških pisama - tri tipa hibridnog jezika krajiških pisama - morfološke crte – utjecaj jezika primaoca na jezik pošiljaoca - leksika i tvorba riječi - <i>ars dictaminis</i>
3.	Stvaralaštvo na orijentalnim jezicima - tarih - sufijska simbolika u mističkoj poeziji - riječi bosanskog porijekla u Bašeskijinom ljetopisu na turskom jeziku
4.	Jezik i grafija alhamijado-tekstova - grafijski sistem arapskoga jezika prilagođen bosanskom jeziku - ikavski manir alhamijado poezije - utjecaj narodne poezije na alhamijado izraz - Muhamed Hevaji Uskufi, Hadži Jusuf Livnjak, Hasan Kaimija, Abdulvehab Ilhami, Abdurahman Sirri.
5.	Uskufijin <i>Rječnik</i> iz 1631. godine - tursko-bosanski rječnik - rasprava o ikavskom refleksu u Uskufijinom jeziku
6.	Usmena lirika - utjecaj bh. govora na jezički izraz sevdalinke (fonetski i morfološki plan) - jezička variranja istih sevdalinki u različitim zbirkama
7.	Jezičke odlike balada Razlike između Fortisovog zapisa i Vukovog redigovanog prijepisa Hasanaginice
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Jezik u djelu Matije Divkovića Jezik dubrovačke književnosti
10.	Odnos Vuka i iliraca prema bh. jezičkom naslijeđu - leksikografska i povijesna djela 17. i 18. st. i Gajevo poznavanje tih knjiga (Bosna i njen jezik u Gajevim proglasima i u Danici ilirskoj) - hercegovačka jezička tradicija i narodna poezija iz Bosne u Maloj prostonarodnoj slaveno-serbskoj pjesnarici - hercegovački govor kao uzor jezičke pravilnosti - reforma azbuke i pravopisa
11.	Pisani jezik u drugoj polovini XIX i početkom XX vijeka (austrougarski period) - zaokret u književnojezičkom izrazu i obnova bosanskoga jezika (napuštanje izraza na orijentalnim jezicima) - priliv internacionalne leksike, pojava kontaktnih sinonima - pitanje purizma, Šulekovi rječnici
12.	Jezik Safvet-bega Bašagića obnova bosanskoga jezika u Bašagićevim esejima (na tvorbenom i leksičkom planu)

13.	Jezik bosanskohercegovačke periodike austrougarskog razdoblja. Bosanski prijatelj, Bosanska vila, Nada, Behar, Biser, Zora
14.	Jezik u pjesničkom djelu Muse Čazima Čatića Jezik u pjesničkom djelu Silvija Strahimira Kranjčevića
15.	Leksika u književnoj kritici: Bašagić, Čatić
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, individualni, grupni i rad u parovima; metoda izlaganja, razgovora (diskusije), rada na tekstu																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>trimestralni test</td> <td>30</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>seminarski rad</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>aktivnost</td> <td>10</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>završni ispit</td> <td>50</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Trimestralni ispit je pismeni, a organizira se osme sedmice u semestru. • Seminarski rad oblik je pismene provjere stečenih znanja. Zadatak obuhvaća filološku analizu teksta do 5000 znkova. • Aktivnost uključuje različite oblike studentskoga rada, kao npr. isticanje na vježbama, podnošenje pisanih referata i dr. Bodove na aktivnost student može dobiti na časovima predavanja i vježbi. Na završnom ispitu provjerava se gradivo iz cijeloga semestra. Studenti koji su ranije položili parcijalni ispit polažu na završnom ispitu dio testa koji se tiče gradiva obuhvaćenog parcijalnim ispitom ako žele poboljšati postignuti rezultat iz tog dijela ispita.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	trimestralni test	30		2.	seminarski rad	10		3.	aktivnost	10		4.	završni ispit	50		Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	trimestralni test	30																							
2.	seminarski rad	10																							
3.	aktivnost	10																							
4.	završni ispit	50																							
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																						

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> <i>Jezik u Bosni i Hercegovini</i>, Institut za jezik u Sarajevu i Institut za istočnoevropske i orijentalne studije, Oslo, 2005. Vojislav Bogićević, <i>Pismenost u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 1975. Hrestomatija iz historije književnoga jezika II, prir. L. Nakaš <i>Dodatna</i> 1. Josip Vončina, <i>Jezična baština</i>, 1988. 2. Alen Kalajdžija, <i>Predstandardni idiom bosanske alhamijado literature</i>, Institut za jezik u Sarajevu, 2019. 3. Darija Gabrić-Bagarić, <i>Fra Matije Divkovića Nauk krstjanski 1611</i>. U: Matija Divković: "Nauk krstjanski za narod slovinski" i "Sto čudesa aliti zlomenja blažene i slavne Bogorodice, Divice Marije". Uvodna studija, rječnik i tumač imena Nauka krstjanskoga Darija Gabrić-Bagarić. Transkripcija Nauka krstjanskoga: Darija Gabrić-Bagarić, Dolores Grmača i Maja Banožić. Uvodna studija, transkripcija, rječnik i tumač imena Sto čudesa Marijana Horvat. Sarajevo: Kulturnopovijesni institut Bosne Srebrene, 2013, str. 7–80. 4. Radoslav Medenica, <i>Erlangenski rukopis: zbornik starih srpskohrvatskih narodnih pesama</i>, 1987. https://erlagenskirukopis.wordpress.com/ 5. Miloš Okuka – Ljiljana Stančić, <i>Književni jezik u BiH od Vuka do kraja austrugarske vladavine</i>, München, 1991. 6. Muhsin Rizvić, <i>Između Vuka i Gaja</i>, Oslobođenje, Sarajevo 1989. (Biblioteka Sintez) 7. Hatidža Dizdarević, Fenomen Erlangenski rukopis 1, <i>Izraz</i>, juli-decembar 2007, str. 172-181; Fenomen Erlangenski rukopis 2, <i>Izraz</i>, april-juni 2008, str. 186-200. 8. Herta Kuna, <i>Jezik Bosanskog prijatelja</i>, prvog bosanskohercegovačkog časopisa, Svjetlost, 1983. 9. Herta Kuna, <i>Jezik štampe u Bosni i Hercegovini do 1918. godine</i>, Radovi VIII, Institut za jezik u Sarajevu, 1981.
Napomene	Za izradu seminarskih radova studentima će se ponuditi dodatna literatura i izvori. Npr. http://ubsm.bg.ac.rs/cirilica/zbirka/novina/zora-1896-1901 http://monumentaserbica.branatomic.com/erl/spisak.php

Predmetni nastavnik

Halid Bulić